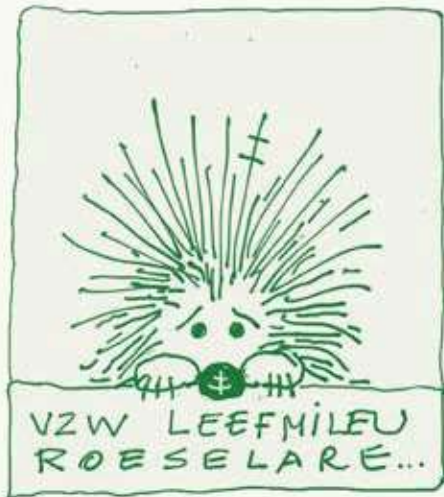

Even voorstellen: vzw Leefmilieu Roeselare

Wellicht was het je nog niet opgevallen, maar in het aprilnummer van 'de knotwilg' kon je bij 'aangesloten verenigingen' plots ook 'vzw Leefmilieu Roeselare' zien staan. Onopvallend in de colofonrubriek geslopen. Dat komt omdat we tijdens onze algemene vergadering van 11 maart beslisten nog nauwer te gaan samenwerken met deze vzw. Hoog tijd dus voor 'vzw Leefmilieu Roeselare' om zich even voor te stellen.

Hoewel we als vzw al ruim 30 jaar actief zijn, bleven we tot dusver voor velen een goed bewaard geheim. Hoog tijd om enkele tips van onze sluier op te lichten. Noodgedwongen zullen we hierbij aan cherrypicking moeten doen, waarmee ik bedoel dat deze bijdrage geenszins de ambitie heeft om een volledig overzicht te geven van alle dossiers waarin we ons van bij het prille begin tot nu geroerd hebben.

Dik 40 jaar geleden, in de zomer van 1981, ontstond er beroering rond de herbestemming van de kleigroeve in Rumbekke. Steenbakkerij Ostyn zat letterlijk in de put

als gevolg van de zware recessie in de bouw. De firma wou de schaapjes redden door uit een ander vaatje te tappen: de kleiput laten vergunnen als stortplaats voor niet-giftig industrieel afval, klasse I. Uit een bio-didactische studie van Herman Heyman en eigen waarnemingen wisten we dat de bijna 14 ha grote kleigroeve spontaan geëvolueerd was naar een bijzonder waardevol natuurgebied, zonder gelijke in onze natuurarme regio. Zeg nu zelf: een unieke groeiplaats voor verschillende orchideeënsoorten en rondbladig wintergroen, een oeverzwaluwenkolonie, broedgevallen van dodaars, kleine plevier, zomertaling en zomertortel, naast massa's watersnippen in het trekseizoen. Dat laat je toch niet zomaar op de schop gaan?

Onze bezorgdheid om de toekomst van de Kleiputten leidde tot de start van het AKRR. Dit 'Actiecomité Kleiputten Roeselare-Rumbekke' was een bonte verzameling van ver-

ontruste buurtbewoners, natuurverenigingen als JNM en Wielewaal, natuurgidsen, Velt, een prille groene partij, een vissersvereniging en heel wat bezorgde burgers. Naast het verlies van een uniek stukje moerasgebied was er ook bezorgdheid over het eventuele dumpen van probleemafval, met mogelijks gevolgen voor de ruime omgeving. Ineens werden we bevlogen in het opstellen van bezwaarschriften en lieten de beleidsvoerders en bevoegde instanties niet meer met rust. Die gingen in debat met de stad, provincie en gewest over de toekomst van het gebied. Geen tweede Lekkerkerk in Rumbekke!

Een fondsenwerving, met onder meer de succesvolle stickerverkoop 'Geen stort in de Kleiputten', leverde de nodige middelen om publieke acties te ondernemen en desnoods juridische stappen te zetten. Na een persmoment kwamen op 26 november 1983 ruim 1.000 bezorgde burgers op straat in Roeselare. Het

Tweede betoging tegen het stort in de Kleiputten, op 15 juni 1985.

stadsbestuur zag dat het menens werd en gaf op het eindpunt van de betoging publiekelijk de voorkeur aan een meer kwaliteitsvolle nabestemming: natuurgebied/recreatiegebied, maar ook met de ambitie om er ruim 4 miljoen kubieke meter drinkwater op te slaan.

De site was ondertussen in alle stilte van eigenaar veranderd. Afvalverwerkingsbedrijf Vanheede was in Zonnebeke al actief met storten en wilde de putten in Rumbeke ook wel uitbaten, hoewel er nog geen stortplaats vergund was. Er kwamen barsten in het politieke front. Er werd tegelijk warm en koud geblazen door de OVAM en het (plaatselijke) beleid.

Na hoorzittingen in de lente van '85 bleef een duidelijk antwoord uit. Een studie van OVAM, in hun afvalstoffenplan, zette de deur wagenwijd open voor storten. Alle alarmbellen gingen af bij het AKRR. Gauw werd beslist om een tweede publieke manifestatie te organiseren. Er was veel volk die 15e juni, maar plots waren de plaatselijke verantwoordelijken met een loop te zoeken.

Het doek viel die nazomer. De stad had geen oren meer naar een aankoop als recreatief natuurgebied en ook wateropslag was geen optie meer. Er kwam een Belgisch compromis uit de bus: iets meer dan 4 ha zou stedelijk natuurgebied worden, de rest, zowat 10 ha, kon opgevuld worden als klasse I-stort. Na onze eerste euforie restte een pyrrusoverwinning. Goliath trok aan het langste eind.

En toen werd het stil. Tenminste: in de jaren die volgden was Vanheede overijverig en werd er veel hoger gestort dan toegelaten. Daardoor sijpelde vervuild water doorheen de zijdelings afdekking naar de omgeving, waardoor grondwaterputten vervuild raakten. We stelden meer dan 15 inbreuken vast op het

Protestactie tegen het 'Algemeen Plan van Aanleg' op 11 september 1991. De busronddrit met de pers eindigde op het hof van boer Hanssens.

Betoging op 21 september 1997 tegen de N37, die bovenop de Stroroute aangelegd zou worden.

correct beheer van de stortplaats. Bewoners uit de ruime omgeving stoorden zich bovendien aan de geurhinder en de zware transporten tot 's avonds laat. De inkt vloeide weer met beken bij onze actiegroep, maar stilaan groeide ook het besef dat we sterker zouden staan als we als belanghebbende rechtspersoon konden optreden.

Rond 1990 kwam de stad met

een ambitieus plan voor een grote bestemmingswijziging. Het APA, een 'Algemeen Plan van Aanleg', voorzag in het wijzigen van 488 ha landbouwgrond, 8 % van het grondgebied van Roeselare, naar bedrijventerreinen en woonontwikkeling. Geen morzel echter voor natuur, parkgebieden of groenblauwe assen. Dit APA was een primeur en ongezien in Vlaanderen, voor ons de druppel te veel.

Om hiertegen juridische stappen te kunnen zetten, bliezen we de kern van het AKRR nieuw leven in en werden we vanaf 1990 officieel een vzw als 'Leefmilieu Roeselare'. Onder de vleugels van onze milieukoepel kregen Natuurpunt (toen nog De Wielewaal), de fietsersbond, de Mandelbie, JNM, Velt en nog veel andere, plaatselijke actiecomités hun plek.

Jan Roelens als trekker en Gaston Debrouwer, Jef Declercq, Michiel Demeester, Pol Ingelaere, Joseph en Vera Jacques-Vandewalle – om er enkele te noemen – hadden hier als pioniers meer dan een vinger in de pap. Bij inbreuken rond natuur, milieukwaliteit en ruimtelijke ordening wilden we als waakhond én spreekbuis voor de hele achterban optreden.

Bij een eigen veldonderzoek over dat APA stelden we vast dat het plan een loopje nam met de werkelijkheid. Van heel wat akkers en weiden beweerden de plannenmakers dat huidige bestemming voorbijgestreefd was, hoewel we konden vaststellen dat die nog steeds bewerkt en gebruikt werden. Dat konden we niet zomaar laten passeren.

Op 11 september 1991 zetten we een massale persactie op. Tijdens een busronddrit gaven we duiding en toonden we een staalkaart van de aangevochten percelen. De busrit eindigde bij een geveiseerde hoeve in Beveren, waar heel wat volk met spandoeken was samengetroeft. Dit ging niet ongemerkt voorbij. Tegelijk trokken we met een lijvig dossier naar de Raad van State, die onze vzw uiteindelijk gelijk gaf voor alle percelen waarvoor we bewijsmateriaal hadden aangevoerd. De stad werd teruggefloten en zat met de handen in het haar. Deze keer had David gewonnen. Ook dat was ongezien.

Rond deze periode startte de Roe-

selaarse milieuraad, waar wij als grootste delegatie aanwezig waren. Met onze 8 effectieve vertegenwoordigers hielpen wij niet alleen om de agenda mee te bepalen, maar deden we ook het gros van de constructieve voorstellen. De Gezinsbond, een belangrijke afwezige in dit forum, kreeg via ons ook een stem.

In de milieuraad kwam terloops aan bod hoe het verder moest met het afgesloten deel van de Kleiputten dat een bestemming als natuurgebied had gekregen, maar waar verder niets gebeurde. In 1993 namen leden van de vzw het voortouw om dit gebied in beheer te nemen en na 30 jaar zijn beide conservators nog steeds actief in de werkgroep rond het beheer en de uitbouw van het moerasgebied.

Maar daarmee was de kous niet af. Er was al een nieuwe dreiging: plannen om de N37 vanaf Zonnebeke door te trekken over de voormalige spoorlijn 64, tussen Roeselare en Ieper. De Storoute, zoals deze oude spoorwegberm in de volksmond beter gekend is, werd al jaren gebruikt als veilige route door fietsers en wandelaars. De beroering onder de vele gebruikers én landbouwers langs de Storoute, resulteerde op 21 september 1997 in een succesvolle optocht door de stad. Ook het evenement 'Camping No Way' paste in dit plaatje. Uiteindelijk werd dit plan voor nog meer autoverkeer naar de prullenmand verwezen. Deze keer haalde de zachte weggebruiker het van koning auto. De Vlaamse overheid zorgde voor het herinrichten van de Storoute zodat je aangenaam én veilig kan fietsen langs onder meer het Vierkavenbos, een jonge groene long op het grondgebied van Moorslede.

Samen met de milieuraad werkte 'vzw Leefmilieu Roeselare' volop mee aan projecten om de bevolking te betrekken bij een aantal beleids-

keuzes. Daarbij steunden we laagdrempelige initiatieven als 'Gluur ook eens bij je buur', dat een succesformule bleek. Hierbij konden inwoners tijdens een fietsparcours op bezoek bij gastgezinnen die in de vroege jaren 2000 al concrete stappen hadden gezet rond thuiscomposter, lokale waterzuivering of het gebruik van zonne-energie (toen nog in kinderschoenen). Dat inspireerde velen om zelf de stap te wagen.

Heel wat andere dossiers kwamen ook via ons aan het licht, zoals in '90 en '91, toen we met een herhaald kleinschalig onderzoek aantoonde dat de nitraatgehalten in verse groenten uit onze regio ver boven de toegelaten drempelwaarden uitstaken en een risico vormden voor de volksgezondheid.

Ondertussen bleven we hameren op de versnelde uitbouw van een groene long voor de minst bosrijke centrumstad van Vlaanderen. Als trekker van het platform 'Groene Long', dat 40 socio-culturele verenigingen groepeerde, stelden we 3 sites voor om 200 ha stadsrandbos aan te leggen. Hiervan werden er uiteindelijk 2 weerhouden: in Beveren hielpen we bij de aanplant van het Krommebeekbos langs de gelijknamige beek, goed voor 35 ha. Hoofdmoot werd de ontwikkeling van het Bergmolenbos. Dat 'bos in wording' aan de zuidrand van de stad, rond de kleiputten, zou op termijn 120 ha groot moeten worden. Dit willen we duurzaam verbinden met het vlakbij gelegen Sterrebos.

Ook hier weer donkere wolken toen in de zomer van 2016 plannen opdoken om op 3,5 ha, midden in dit jonge bos, een luxeverkaveling te ontwikkelen. Na een oproep naar de bevolking stroomden er op enkele dagen tijd meer dan 700 bezwaren binnen bij de stad. Ook deze plannen werden weer opgeborgen.

Ondertussen zijn ook Tuinhier en de vzw 'Meer Bomen in Roeselare' onze rangen komen versterken, waarvoor we ze erg dankbaar zijn. De voorbije jaren richtten we onze pijlen op de toenemende verharding in en buiten de stad, want de laatste ons bekende cijfers, uit het betonrapport van 2018, laten zien dat er in Roeselare 625 m² per dag onder het beton verdwijnt.

Gelukkig is de stad ook al wat voorzichtiger geworden bij het afleveren van omgevingsvergunningen. Ze werden al herhaaldelijk teruggefloten door de provincie omdat wij in beroep gingen tegen een beslissing. Maar bovenal blijft het onze bedoeling om er voor te zorgen dat overheid én bedrijven de meest duurzame keuzes maken. Zo bouwen we samen aan een biodiversere, klimaatrobuuste, kwaliteitsvolle, leefbare binnenstad en dito buitengebied.

Lijkt dit misschien ook iets voor jou? Dan ben je meer dan welkom om onze rangen te versterken. Bouwkundige of juridische expertise is echt niet nodig.

Tekst en foto's: Piet Desmet, voorzitter vzw Leefmilieu Roeselare.

Links een interview met Focus-WTV naar aanleiding van de dreigende verkaveling van een deel van het Bergmolensbos (2016), rechts een protestactie tegen de voortschrijdende betonnering en verkaveling van het openruimtegebied rond Roeselare (2018).

PS: Vond je dit interessant? Dan hebben we voor jou nog wat activiteiten in de pijplijn zitten:

- Op woensdag 18 oktober om 20 u. organiseren we de lezing 'Recht op landschap' in Roeselare.
- Op dinsdag 24 oktober om 19.30 u. start de cursus 'Beleid voor dummy's'.

Meer info op de activiteitenpagina's middenin deze 'knotwilg' of op de website van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.

HOEVE WABI SABI, EEN PLAATS VOOR ONTMOETEN

Ecologische polyvalente ruimte en vakantiewoning

Te huur voor cursus, evenement of feest

Provinciebaan 59 • Staden

Activiteitenkalender en info: www.hoevewabisabi.be